

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Навчально-науковий інститут психології
Кафедра загальної та соціальної психології
СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Організаційна психологія»

Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
Період викладання	5 семестр
Рівень вищої освіти	Перший
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Викладач	Мазай Лада Юріївна, доктор філософії з психології, старший викладач, Гресько Інна Миколаївна, асистент
Профайл викладача(-ів) курсу	https://scholar.google.com/citations?user=RI_C384AAAAJ&hl=uk (Google Scholar) https://orcid.org/0000-0002-9532-5996 (ORCID) https://independent.academia.edu/InnaHresko https://orcid.org/0000-0001-6642-6651
Доступ до матеріалів курсу	https://teams.microsoft.com/l/team/19%3Ans0vcIN7d2tZIFQylFObGgd3jhzEa43GeV1lnrIL6wE1%40thread.tacv2/conversations?groupId=1e7d4c56-92ee-4344-82e9-1c2aa84efce0&tenantId=1d80d581-8e6a-4af6-9222-9610b1bea4e1
Контактна інформація	l.mazay@donnu.edu.ua i.hresko@donnu.edu.ua

Анотація

Викладання навчальної дисципліни «Організаційна психологія» здійснюється у першому семестрі на третьому році навчання для студентів спеціальності 053/С4 Психологія СО «Бакалавр» на освітній програмі «Психологія». Зміст курсу представлений двома модулями та 13 темами, обсяг яких розрахований на 14 практичних та 7 лабораторних занять.

Під час вивчення організаційної психології здобувачі вищої освіти мають змогу познайомитись із ключовими аспектами психології управління, психології праці, здійснення психолого-організаційного та психолого-управлінського консультування, а також прикладними техніками роботи з персоналом в організаціях. Теми курсу охоплюють питання структури організації, її корпоративної культури та комунікаційних процесів, специфіки прийняття управлінських та організаційних рішень, проблеми підвищення мотивації персоналу, формування згуртованості у трудовому колективі та створення позитивного соціально-психологічного клімату, вирішення конфліктів,

особливостей здійснення рекрутингу та управління кадрами, іміджмейкінгу та просування бренду організації, зокрема у соціальних мережах.

Протягом усього часу викладання організаційної психології здобувачам пропонують дослідити структуру, корпоративну культуру та особливості управлінської діяльності на прикладі відомих зарубіжних та вітчизняних організацій, розвинути навички використання таких інструментів як SWOT-аналіз, методика DISC, а також дієвих способів зниження стресу на робочому місці, профілактики емоційного та професійного вигорання.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань, навичок і вмінь, які дають змогу здійснювати психолого-організаційне та психолого-управлінське консультування, організаційну, методичну та інноваційну діяльність у межах менеджменту організаціями з урахуванням розвитку та ефективного використання їхнього кадрового потенціалу.

Курс «Організаційна психологія» має міждисциплінарні взаємозв'язки із іншими дисциплінами, такими як: загальна психологія, соціальна психологія, психологічні тренінги, психологія малих груп з основами конфліктології.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії,

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формувати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК10. Здатність до публічного виступу, захисту і презентації власних досягнень.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР20. Розуміти закономірності функціонування різних соціальних груп, знати засоби впливу на них та модерації конфліктів.

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса». Формами поточного та підсумкового контролів є розв'язання тестів, ситуаційних та прикладних завдань, які спрямовані на формування у здобувачів знань, навичок і вмінь, що дають змогу здійснювати психолого-організаційне та психолого-управлінське консультування, організаційну, методичну та інноваційну діяльність

у межах менеджменту організаціями з урахуванням розвитку та ефективного використання їхнього кадрового потенціалу.

Екзамен не є обов'язковою формою підсумкового контролю через можливість здобувачів отримати 100 балів протягом семестру сумарно за всі види навчальної діяльності.

За поточну роботу в семестрі здобувач може отримати 60 балів і ще 40 балів за виконання індивідуального творчого завдання замість екзамену. У сумі загальна максимально можлива кількість балів складає 100.

Організація навчання за дисципліною відбувається у таких форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття, лабораторні заняття);
- 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача за допомогою платформи Teams, корпоративної пошти Outlook.

Аудиторні заняття реалізуються відповідно до **календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:**

Календарний план викладання дисципліни **ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ**

Тиждень/ дата / години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години (Зразок і вимоги розміщено у каналі Teams)	Термін виконання (дата і час)	Мак кількість балів	
МОДУЛЬ 1: Загальні питання теорії організаційної психології. Організація як об’єкт наукового дослідження. Психологія управлінської діяльності (макс. 33 бали).						
1-2 тижні (10 год)	Тема 1. Вступ до організаційної психології.	Лекція 1, практичне заняття 1	Лабораторне заняття 1	Обговорення теоретичних питань. Виконання вправ: аналіз організаційних структур таких корпорацій, як Amazon, Zappos, Tesla, McDonald`s, Google, Toyota, Boeing, Spotify, Coca- Cola тощо; аналіз того, як ці організаційні структури забезпечують ефективність роботи цих організацій; створення візуальних карт для кожної з компаній. Метод моделювання. Розробка організаційної	До кінця 2- го тижня	8 балів (за кожне П.з. – 3 б.; за л.з. – 2 б.)
	Тема 2. Явище організації. Організаційна структура.	Лекція 2, практичне заняття 2.				

				структури для стартапу.		
3-4 тижні (10 год)	Тема 3. Корпоративна культура та її роль у створенні позитивного психоемоційного клімату в організації.	Лекція 3, практичне заняття 3.	Лабораторне заняття 2	Обговорення теоретичних питань. Дослідження організаційних культур та іміджу сучасних провідних компаній (зарубіжних: Apple, Meta, Amazon, Microsoft тощо; вітчизняних: Нова Пошта, Rozetka.ua, Епіцентр, ТОВ «Астеліт» (TM Life), ПриватБанк тощо). Аналіз управлінських структур згаданих організацій.	До кінця 4-го тижня	8 балів
	Тема 4. Специфіка управлінської діяльності в організаціях, її психологічні аспекти.	Лекція 4, практичне заняття 4				
5-7 тижні (16 год)	Тема 5. Влада і вплив в організаціях. Феномени лідерства та керівництва в структурі управлінської діяльності.	Лекція 5,6, практичне заняття 5,6	Лабораторне заняття 3, 4	Обговорення теоретичних питань. Вправи на розвиток властивостей позитивного лідерства. Дослідження різних стилів лідерства та їхнього впливу на ефективність	До кінця 7-го тижня	13 балів
	Тема 6. Організаційні комунікації та комунікативна компетентність управлінця.	Лекція 7, практичні заняття 7				

				організаційної роботи. Створення портрету ефективного лідера та керівника. Вправи на розвиток комунікативної компетентності. Правила ділових переговорів. Імітаційні ігри стадій ведення ділових переговорів. Методи, психологічні механізми і тактичні прийоми підготовки й ведення переговорів. Бар'єри у спілкуванні та стратегії їх подолання.		
7 тиждень	Модульний контроль					4 бали
МОДУЛЬ 2: Прикладні аспекти організаційної психології та управлінської діяльності (макс. 27 балів)						
8-9 тижні (10 год)	Тема 7. Психологічні аспекти прийняття організаційних та управлінських рішень.	Лекція 8, практичне заняття 8	Лабораторне заняття 5	Обговорення теоретичних питань. Моделі ефективного цілепокладання GROW та SMART. Стратегії подолання конфліктів. Вправи на	До кінця 9-го тижня	8 балів
	Тема 8. Конфлікт-менеджмент в організаціях та значення соціально-психологічного клімату в забезпеченні продуктивності команди.	Лекція 9, практичне заняття 9				

				культивування асертивної поведінки. Рольові ігри.		
10-11 тижні (10 год)	Тема 9. Психологія мотивації персоналу організації.	Лекція 10, практичне заняття 10	Лабораторне заняття 6	Обговорення теоретичних питань. Вправи на самомотивацію та досягнення цілей. Розробка ефективних стратегій підвищення мотивації. Методика DISC. Розробка професіограми та психограми.	До кінця 11-го тижня	8 балів
	Тема 10. Кадрове управління, відбір персоналу та психологічне консультування в організаціях. Методика DISC.	Лекція 11, практичне заняття 11				
12-13 тижні (10 год)	Тема 11. Проблема управління опором до інновацій у процесі стратегічних змін в організації.	Лекція 12, практичне заняття 12	Лабораторне заняття 7	Обговорення теоретичних питань. Опрацювання наукових публікацій та їхній аналіз. Вправи на підвищення стресостійкості та попередження вигорання. Тренінгові методи управління стресом в організаціях. Медитативні практики та техніки	До кінця 13-го тижня	8 балів
	Тема 12. Явища емоційного та професійного вигорання, способи їхнього подолання в організаціях.	Лекція 13, практичне заняття 13.				

				повного усвідомлення.		
14 тиждень (4 год)	Тема 13. Психологія реклами, брендування та іміджмейкінгу в організаціях.	Лекція 14, практичне заняття 14	Обговорення теоретичних питань. Самостійна робота: створення рекламної кампанії з просування ЗВО як організації.	До кінця 14-го тижня	3 бали	
Максимальна кількість балів за поточний контроль						60
Усний екзамен або виконання і захист індивідуально-дослідного завдання						40

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна «Організаційна психологія» викладається протягом одного семестру та є екзаменаційною. Протягом семестру здобувач вищої освіти має можливість отримати 100 балів за роботу на практичних заняттях, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, модульний контроль (разом 60 балів) (таблиця 1), а також виконання індивідуального творчого завдання (ІТЗ), що складається з трьох частин – написання наукових тез доповіді (10 балів), створення презентації до них (15 балів) та виступу з доповіддю на Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (15 балів). Загальна оцінка визначається як сума балів за усі виконанні види робіт. Схема оцінювання навчальних досягнень представлена у таблиці 2.

1. Оцінювання видів робіт поточного контролю знань.

Таблиця 1.

Критерії оцінювання видів робіт поточного контролю знань здобувачів

Види робіт, що демонструють здобуті здобувачем вищої освіти результати навчання	Критерії оцінювання
Практичні заняття	Максимальний бал – 3 бали. Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні: Високий (3 бали): студент повністю розкриває тему, бере активну участь в обговоренні теоретичних питань, доповнює відповіді одногрупників, висловлює власну думку щодо тих чи тих явищ організаційної психології, робить висновки, використовує правильну термінологію, а також презентує результати виконання завдань для самостійної роботи. Середній (2 бали): студент частково розкриває тему, бере активну участь в обговоренні теоретичних питань, доповнює відповіді одногрупників, робить висновки, використовує правильну термінологію, однак не презентує результати виконання завдань для самостійної роботи. Достатній (1 бал): студент дає відповідь на одне теоретичне питання, не розкриває повністю тему практичного заняття, робить спорадичні короткі доповнення до відповідей одногрупників, вдається до помилок у вживанні термінології, завдання для самостійної роботи не виконав. Низький (0 балів): студент не відповідає на практичному занятті, не бере активної участі в обговоренні теоретичних питань, робить помилки у використанні термінології, завдання для самостійної роботи не виконав.

Лабораторні заняття	Максимальний бал – 2 бали. Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні: Високий (2 бали): ЛР виконана згідно інструкцій, містить пояснення ходу виконання роботи та висновки, дотримані терміни виконання роботи, під час її захисту здобувач демонструє обізнаність у ході виконання ЛР та вільно презентує свої результати. Середній (1,5 бали): ЛР виконана згідно інструкцій, містить пояснення ходу виконання роботи, проте зроблені здобувачем висновки аргументовані на недостатньому рівні; студент дотримався термінів виконання, однак під час захисту роботи демонструє часткову обізнаність у ході виконання ЛР, допускає не значні помилки та не достатньо вільно презентує результати своєї роботи. Достатній (1 бал): ЛР виконана згідно інструкцій, містить часткові пояснення виконання роботи, проте висновки відсутні, здобувач порушив терміни виконання завдання, під час його захисту демонструє часткову обізнаність у ході виконання ЛР, допускає значні помилки, не досить вільно презентує результати своєї роботи. Низький (0 балів): ЛР зроблена здебільшого не правильно, здобувач не дотримався усіх інструкцій та термінів виконання. У роботі відсутні пояснення ходу роботи, а також висновки. Під час захисту ЛР здобувач демонструє повну необізнаність ходу її виконання.
Модуль	Максимальна кількість балів – 4 бали 0,5 балів за кожен правильну відповідь (8 тестових завдань x 0,5 балів = 4 бали)

2. Підсумковий контроль – 0-40 балів.

Виконання індивідуального творчого завдання, яке має 2 складові, у вигляді написання наукових тез (від 0 балів до 10 балів) та виконання індивідуального завдання (від 0 до 30 балів) або усний екзамен за дисципліною, який оцінюється також від 0 до 40 балів.

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру суму балів більшу за 60, має можливість:

- не складати екзамен і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку;
- складати екзамен з метою підвищення свого рейтингу з навчальної дисципліни;
- здобувач у випадку, якщо він виконав індивідуальне творче завдання, але не задоволений підсумковою кількістю балів, має право складати екзамен, але бали за виконання індивідуального творчого завдання у цьому випадку – анулюються і здобувач виходить на екзамен із кількістю балів поточного контролю.

3. Оцінювання виконання складових індивідуального творчого завдання (ІТЗ).

3.1. Написання наукових тез оцінюється у такий спосіб:

— 10-9 балів – здобувач самостійно обрав, підготував та вчасно подав на перевірку наукові тези, які мають традиційну структуру. У науковій роботі повністю розкрита актуальність обраної теми, виклад основного матеріалу відображає сутність досліджуваного явища у межах клінічної психології, сформульовано коректні висновки, окреслено перспективи подальших досліджень; список літератури містить джерела за останні 5 років. Обсяг наукових тез складає 5 сторінок.

— 8-6 балів – здобувач підготував наукові тези, які мають традиційну структуру. Проте у науковій роботі недостатньо визначена актуальність теми, неповний виклад основного матеріалу, не точно сформульовані висновки, список літератури може містити застарілі джерела. Є не значні стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує доопрацювання.

— 7-5 балів – здобувач підготував наукові тези, які мають традиційну структуру. Проте у науковій роботі недостатньо визначена актуальність теми, неповний виклад основного матеріалу, не точно сформульовані висновки, список літератури може містити застарілі джерела. Є певні стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує доопрацювання. Обсяг наукових тез складає 3 сторінки

— 4-3 бали – здобувач підготував наукові тези, які мають традиційну структуру. Проте у науковій роботі не розкрита актуальність теми, неповний виклад основного матеріалу, не сформульовані висновки, список літератури може містити застарілі джерела. Є значні стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує доопрацювання. Обсяг наукових тез складає 3 сторінки

— 2 бали – здобувач підготував наукові тези, структура яких не містить традиційних компонентів, зокрема відсутня актуальність, не сформовані висновки тощо. Відмічається нерозкритість теми за рахунок відсутності належного опрацювання наукової літератури. Є стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує суттєвого доопрацювання.

— 1 і менше балів – здобувач підготував наукові тези, але вони не відповідають загальним вимогам оформлення такого виду наукових робіт. Не вказано актуальність дослідження, відсутня мета роботи, зроблено поверхневий аналіз досліджуваного явища, відсутні висновки. Є багато стилістичних та змістовних помилок, список літератури містить застарілі джерела. Обсяг публікації до 3 сторінок. Наукова робота вимагає суттєвого перероблення.

3.2. Презентація (0-15 б.):

- розкрито зміст представленої теми (0-2 б.)
- визначена структура презентації (0-2б.)
- наявність логічного зв'язку викладеної інформації (0-2)
- наявність кольорових, шрифтових рішень (0-2 б.)
- наявність малюнків та схем (0-2 б.)
- презентація включає до 15 слайдів основної частини (0-2 б.)

- презентація представлена вчасно (0-1)
- захист презентації (0-2 б.)

3.3. Виступ з доповіддю на Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (0-15 б.)

- Доповідь іноземною мовою (0 – 5 б.).
- Знання і розуміння теоретичного матеріалу. Повнота розкриття теми. Здобувач проявляє навички аналізу, узагальнення, критичного осмислення і сприйняття інформації (0 – 4 б.).
- Матеріал викладено грамотно, в певній логічній послідовності, точно використовується термінологія. Зв'язок теоретичного матеріалу з практикою. Наявність прикладів (0 – 3 б.).
- Логічна завершеність виступу. Формулювання висновків (0 – 1 б.)
- Культура мови, чіткість дикції, темп викладу. Вільний виклад матеріалу без опори на конспект (0 – 1 б.).

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру менше від 20 до 60 балів, зобов'язаний скласти екзамен.

На екзамені здобувачі готуються та відповідають за екзаменаційним білетом, який має три питання теоретичного характеру та четверте практико-орієнтоване завдання. Кожне запитання оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 10 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними помилками) – 7-9 балів;
- «задовільно», неповна відповідь, не менше 50% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 4-6 балів;
- «незадовільно», відповідь містить менше 50% потрібної інформації, грубі помилки, здобувач не орієнтується у загальних термінах – 1-3 бали.
- не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Сума поточних балів переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею 2.

Таблиця 2.

Схема оцінювання результатів навчальних досягнень

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Є незараховані лабораторні / практичні роботи/ самостійна робота, або поточний контроль у семестрі оцінений менше 20 балі	Не допущено

Політика щодо термінів виконання та перескладання.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми виконуються протягом тижня до наступного практичного завдання. За невчасне виконання кількість балів зменшується.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком, повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіку очно, або за допомогою Microsoft Teams, Outlook, Moodle.

Виконання завдання із порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку з теми на 25 % за кожен повний тиждень затримки.

Дотримання вимог академічної доброчесності.

Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса відображено за покликанням <https://drive.google.com/drive/folders/1pbDJWc1Rgz0x-rwRTLeunp-WuJ7i7Nv>; <https://www.donnu.edu.ua/uk/komisiya-z-pitan-akademichnoyi-dobrochesnosti-ta-korporativnoyi-etiki/>

Приклади завдань на лабораторних заняттях:

Вправа: Аналіз прикладів.

Приклади компаній:

1. Amazon – традиційна бюрократична структура (зосереджена на ефективних операціях, особливо в ланцюжку поставок).
2. Zappos – голакратія, нетрадиційна структура, зосереджена на самоуправлінні та розподіленій владі.

3. Tesla – матрична структура (менеджери продукту та функціональні менеджери), відома інноваціями в технологіях та електромобілях.

Завдання: проаналізуйте, як ієрархічна структура Amazon забезпечує ефективність і як Holacracy Zappos підтримує автономію співробітників. Порівняйте з матричною моделлю Tesla з її гнучкістю та інноваційністю у розробці техніки та продуктів.

Вправа: дослідження організаційної культури та іміджу сучасних провідних компаній.

Інструкція:

1. Ознайомтесь з історією виникнення та становлення однієї з організацій на вибір: Apple, Meta, Amazon, Microsoft та/або Нова Пошта, Rozetka.ua, Епіцентр, ТОВ «Астеліт» (TM Life), ПриватБанк.
2. Визначте, на якій стадії життєвого циклу перебуває ця організація.
3. Проаналізуйте організаційну культуру цієї компанії, її зовнішній рівень (видимі ознаки) та глибинний рівень (цінності, ідеї, переконання, традиції тощо).
4. Як особливості корпоративної культури цієї організації впливають на її ефективність та успішність?

Питання для підготовки до екзамену:

1. Визначення предмету і об'єкту організаційної психології, її завдань та сфер застосування.
2. Зв'язок організаційної психології із практичними завданнями управління.
3. Розмежування понять та галузей знань організаційна психологія та психологія управління у вітчизняному науковому дискурсі.
4. Значення вивчення організаційної психології для розуміння психології поведінки працівників на робочому місці.
5. Розвиток української організаційної психології.
6. Методи та принципи досліджень в організаційній психології.
7. Визначення змісту та суті поняття організація.
8. Основні ознаки організації. Життєві цикли організації.
9. Поняття організаційної структури та її основні виміри (традиційні та нетрадиційні).
10. Ланцюг командування і діапазон контролю в організації.
11. Функціональна та дивізіональна організаційні структури.
12. Централізована та децентралізована організаційні структури.

13. Традиційні організаційні структури: бюрократія, лінійно-штабна організаційна структура.
14. Нетрадиційні організаційні структури: командна організація, проектна робоча група.
15. Матрична організація: гібрид традиційних та нетрадиційних організаційних дизайнів.
16. Моделі контингентної організаційної структури.
17. Визначення поняття корпоративна (організаційна) культура.
18. Типологія організаційних культур.
19. Форми прояву та структура корпоративної культури.
20. Рівні організаційної культури за Едгаром Шейном.
21. Основні компоненти корпоративної/організаційної структури.
22. Завдання, які вирішує в організації корпоративна культура.
23. Засоби та техніки формування, розвитку та зміцнення корпоративної/організаційної культури.
24. Соціальні фактори впливу на корпоративну культуру.
25. Способи оцінки та вимірювання корпоративної/організаційної культури.
26. Управлінська діяльність та її психологічна структура.
27. Проблема моралі та етики в управлінській діяльності.
28. Етика стосунків в організації.
29. Задоволеність працівників роботою в команді та організації як визначальний фактор їхньої продуктивності та ефективності здійснюваного менеджменту.
30. Психологія морального впливу керівника на підлеглих.
31. Значення професіоналізму керівника в управлінні організацією та людськими ресурсами в ній.
32. Людиноцентрична концепція професіоналізації управління.
33. Соціо- та етнокультурний аспекти управлінської діяльності.
34. Управлінська культура та її основні елементи: символи, ритуали, традиції.
35. Японська модель управління.
36. Американська модель управління.
37. Особливості української культури управління.
38. Функції управління та їхні класифікації.
39. Співвідношення сили, влади і впливу в організаціях.
40. Застосування різних видів сили в управлінні людськими ресурсами (сила ресурсів, сила посади, сила особистості, сила компетентності).

41. Психологічний вплив в організаціях та тактики його застосування (надихаючий заклик, консультація та раціональне переконання).
42. Влада в організаціях та її джерела.
43. Позиційна влада та її різновиди: легітимна влада, контролююча влада, влада, заснована на примусі, інформаційна влада.
44. Особиста влада в управлінні, її різновиди (раціональне переконання, експертна влада, референтна влада, харизматична влада).
45. Психологія управлінського впливу на особистість в організаціях: стратегія пошуку зацікавлених осіб; стратегія «робота в комфортних зонах»; стратегія «відповідність іміджу»; стратегія «робота в групах за інтересами»; стратегія укладання угод; стратегія приховування інформації і «вихід з гри».
46. Феномени лідерства і керівництва в організації.
47. Управлінець/керівник та лідер: спільні та відмінні характеристики.
48. Властивості характеру та поведінки лідера або «теорія рис». Теорія ситуативного лідерства.
49. Ліберальний та автократичний стилі лідерства.
50. Ролі лідера та виконавців у структурі організації.
51. Психологія комунікаційного процесу в організації.
52. Види та типи комунікацій в організації (комунікації між організацією та навколишнім середовищем; формальні та неформальні типи комунікацій; вертикальні, горизонтальні та діагональні комунікації)
53. Формальні та неформальні канали комунікації в організаціях.
54. Бар'єри у комунікації: причини виникнення та способи подолання.
55. Особливості впливу організаційної структури на інформаційні потоки в ній.
56. Соціально-психологічне середовище в організації.
57. Комунікативна природа управлінської діяльності. Комунікативний потенціал менеджера.
58. Специфіка ділового спілкування в організаціях та менеджменті.
59. Комунікативні засоби впливу в управлінні персоналом.
60. Етнопсихологічні та етнокультурні аспекти ділового спілкування у світі бізнес-організацій.
61. Психологічні аспекти ведення ділових переговорів в організаціях. Стадії ділових переговорів.
62. Психологічний зміст управлінських рішень.
63. Специфіка планування і прийняття організаційних та менеджерських рішень.
64. Класифікація управлінських рішень.

65. Помилки, які допускають при прийнятті рішень в організаціях.
66. Психологічні чинники та фактори прийняття успішних управлінських рішень.
67. Технології та методи прийняття ефективних рішень в управлінні організаціями.
68. Методи пошуку альтернатив у прийнятті управлінських рішень (метод інверсії, метод ідеалізації).
69. Групові методи прийняття управлінських рішень на основі пошуку альтернатив (метод мозкового штурму, метод колективного блокноту, метод Дельфі, метод номінальної групи).
70. Методи, що активізують творчі ресурси при прийнятті рішень в організаціях (метод контрольних запитань, метод морфологічного аналізу, метод фокальних об'єктів).
71. Визначення суті та змісту поняття організаційних конфліктів.
72. Класифікація організаційних конфліктів.
73. Причини виникнення конфліктів в організаціях.
74. Теорія конфліктного режиму Томаса-Кілмана та її застосування в організаціях.
75. Основні техніки та методи вирішення конфліктів в організаціях.
76. Технології вирішення управлінських конфліктів.
77. Сприятливий соціально-психологічний клімат та групова згуртованість в організації як інструмент попередження конфліктів у трудовому колективі.
78. Поняття мотивації в організаційній психології та теоріях управління.
79. Теорії мотивації в менеджменті: ієрархія потреб індивіда Абрагама Маслоу, теорія ERG Клейтона Альдерфера, теорія Девіда Мак Клеелланда, теорії «Х» і «Y» Дугласа Мак Грегора,
80. Теорії мотивації в менеджменті: теорія мотиваційної гігієни Фредеріка Герцберга, теорія очікувань Віктора Врума, теорія справедливості Стейсі Адамса, Модель Портера–Лоулера.
81. Мотиваційний клімат в організації (клімат заряджання та розряджання).
82. Різноманітні методи підвищення мотивації персоналу в організації.
83. Оцінка ефективності впровадженої системи мотивації в організації.
84. Проблема управління людськими ресурсами в організаційній психології.
85. Планування людських ресурсів в сучасних організаціях.
86. Психологічні аспекти підбору кадрів.
87. Поняття рекрутингу в організаційній психології.
88. Спосіб «полювання за головами» (headhunting) у підборі менеджерів. Метод прелімінарингу.

89. Етапи підбору персоналу.
90. Система управління персоналом в організаціях. Кадрова політика організації.
91. Методи управління персоналом (адміністративні, економічні, соціально-психологічні).
92. Специфіка роботи HR-менеджера в організації.
93. Технології та прийоми оцінювання діяльності персоналу (індивідуальне оцінювання, групове оцінювання, кадрове оцінювання, експертне оцінювання, психологічне оцінювання).
94. Психологічні аспекти формування управлінських кадрів.
95. Психолого-організаційне консультування та його основні види.
96. Психолого-управлінське консультування як вид психологічного консультування.
97. Забезпечення роботи психологічної служби в організаціях різного типу.
98. Функції та завдання організаційного психолога.
99. Розвиток психологічної культури персоналу організації.
100. Значення стратегічних змін у розвитку організації.
101. Види та передумови стратегічних змін в організації.
102. Сучасні підходи впровадження організаційних змін. Даунсайзинг – концепція організаційних змін.
103. Управління змінам на різних стадіях розвитку організації.
104. Психологія опору персоналу до інновацій та стратегічних змін в організації, його причини.
105. Види опору персоналу до організаційних змін.
106. Психологія управління опором до змін.
107. Визначення суті та змісту понять професійне та емоційне вигорання, їх розмежування.
108. Стадії розвитку емоційного та професійного вигорання.
109. Методи психодіагностики проявів професійного та емоційного вигорання у персоналу організації.
110. Профілактика професійного та емоційного вигорання у трудовій діяльності та в організаціях.
111. Переживання стресу на робочому місці. Стрес-менеджмент в організаціях.
112. Мобінг як деструктивне соціально-психологічне явище та фактор дистресу на робочому місці.
113. Причини виникнення мобінгу в організаціях. Психологічний портрет керівника, який здійснює та/або заохочує мобінг в організації.

114. Правові аспекти протидії мобінгу в організаціях.
115. Психологія рекламної діяльності в організаціях. Мотиваційні причини звернення до реклами.
116. Технології психологічного впливу в рекламі. Визначення та психологічні складові іміджу організації.
117. Співвідношення понять репутація, імідж та бренд організації.
118. Психологія управління іміджем організації. Елементи організаційного іміджу.
119. Види організаційного іміджу (внутрішній і зовнішній).
120. Взаємовплив та взаємообумовленість особистого іміджу керівника та іміджу організації.
121. Технології створення та просування бренду: психологічні аспекти процесу.
122. Соціально-психологічні механізми сприйняття бренду організації.
123. Практико-орієнтоване завдання: що таке SWOT-аналіз? Як його використовують в організаціях.
124. Практико-орієнтоване завдання: наведіть приклад застосування методу мозкового штурму в прийнятті управлінських рішень в організаціях.
125. Практико-орієнтоване завдання: опишіть алгоритм застосування методу експертних оцінок Дельфі. У яких випадках його застосовують в організаціях?
126. Практико-орієнтоване завдання: наведіть приклад застосування моделі SMART у постановці та реалізації організаційних цілей.
127. Практико-орієнтоване завдання: наведіть приклад застосування моделі GROW у постановці та реалізації організаційних цілей.
128. Практико-орієнтоване завдання: як застосовується сьогодні методика DISC в організаційній практиці підбору персоналу? Який психологічний профіль працівника можна отримати з її допомогою?
129. Практико-орієнтоване завдання: які складові містить професіограма організаційного психолога? Опишіть кожен з цих складових.
130. Практико-орієнтоване завдання: які складові містить психограма організаційного психолога? Якими особистісними властивостями повинен володіти організаційний психолог?
131. Практико-орієнтоване завдання: у чому полягають особливості психічного здоров'я персоналу освітніх та наукових організацій в умовах війни? (за матеріалами публікації Карамушки Л., Креденцер О., Терещенко К., Лагодзінської В., Івкіна В., Ковальчука О.)

132. Практико-орієнтоване завдання: у чому полягає адаптаційний потенціал персоналу організацій в корпоративних культурах різного типу? (за матеріалами публікації Андрєєвої Я., Щотки О.).

133. Практико-орієнтоване завдання: як за допомогою техніки Єлени Хюстон «Посилення бар'єру робота-особисте життя» (Strengthening The Work-Private Life Barrier) можливо працювати з персоналом організації на відновлення балансу у системі «робота-особисте життя»?

134. Практико-орієнтоване завдання: опишіть алгоритм застосування методу мозкового штурму в прийнятті управлінських рішень в організаціях.

135. Практико-орієнтоване завдання: як можна використовувати SWOT-аналіз для підсилення конкурентноспроможності організації?

136. Практико-орієнтоване завдання: у чому полягає суть діагностики за методикою DISC? Яку інформацію можливо за її допомогою отримати у процесі підбору персоналу організації?

137. Практико-орієнтоване завдання: визначіть типи організаційних структур таких компаній, як Amazon, Google та Tesla. Порівняйте їх на предмет ефективності забезпечення виробничого процесу та підтримки автономності співробітників.

138. Практико-орієнтоване завдання: порівняйте організаційні культури та іміджі таких двох українських компаній, як Нова Пошта і Rozetka.ua. На яких стадіях життєвого циклу перебувають ці організації? Як особливості корпоративної культури цих організацій впливають на їхню ефективність та успішність?

139. Практико-орієнтоване завдання: які існують етапи введення ділових переговорів? До яких методів психологічного впливу може вдаватись сторона переговорного процесу, щоб схилити на свій бік опонента?

140. Практико-орієнтоване завдання: порівняйте організаційні культури та іміджі таких двох компаній, як Apple і Microsoft. На яких стадіях життєвого циклу перебувають ці організації? Проаналізуйте організаційну культуру цих компаній, їхній зовнішній рівень (видимі ознаки) та глибинний рівень (цінності, ідеї, переконання, традиції тощо).

141. Практико-орієнтоване завдання: до яких прийомів психологічного впливу може вдаватись керівник організації для ефективного мотивування чи примусу своїх підлеглих? Які із цих прийомів зверненні до потреб і мотивів працівників, їхнього критичного мислення та свідомості, а які застосовують на підсвідомому рівні?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна література:

1. Баєва, О. В. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. II. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. 326 с. Бібліогр.: с. 311–325.
2. Базика Є. Основи організаційної психології: курс лекцій. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Факультет психології та соціальної роботи. Одеса: ОНУ, 2023р.150с.
3. Гуторова О.О. Г 97 Основи менеджменту: навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2009. 327с.
4. Лобза А.В., Карпук Д. Організаційна культура як елемент успіху компанії. Електронний журнал: <https://core.ac.uk/reader/48406450>
5. Оверчук В.А. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни та самостійної роботи студентів з курсу «Психологія управління». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. – 32 с.
6. Оверчук В.А. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Психологія управління і психологія організацій» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 153 с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2003.567 с.
8. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПП ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с.
9. Полінкевич О.М. Управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 352 с.
10. Стамбульська Х., Передало Х.С. Корпоративна культура: сутність, типи та роль у розвитку організації. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». №1, 2022. DOI: [10.32702/2307-2105-2022.1.204](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.1.204)
11. Технології роботи організаційних психологів: навчальний посібник. / за науковою редакцією Л.М. Карамушки. Київ: Фірма «ІНКОС», 2005 р., 366с.
12. Угрин О. Психологія управління: практичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017.. 164 с.
13. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління. Підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 664 с.
14. Michael G. Aamodt. Industrial/Organizational Psychology: An Applied Approach: 6th Edition. USA, WADSWORTH, 2007, 2010. 705p.

15. Ronald E. Riggio. (2018). *Industrial/Organizational Psychology*: 7th edition. New York and London: Routledge, 2018. 547 p.
16. Sef Fontane Pennock, Hugo Alberts, 3 Communication Exercises. PositivePsychology.com B.V. Gandhiplein 16 6229HN MAASTRICHT. The Netherlands.
17. Sef Fontane Pennock, Hugo Alberts, 3 Goal Achievement Exercises. PositivePsychology.com B.V. Gandhiplein 16 6229HN MAASTRICHT. The Netherlands.
18. Sef Fontane Pennock, Hugo Alberts, 3 Positive Leadership Exercises. PositivePsychology.com B.V. Gandhiplein 16 6229HN MAASTRICHT. The Netherlands.
19. Sef Fontane Pennock, Hugo Alberts, 3 Stress Burnout Prevention Exercises. PositivePsychology.com B.V. Gandhiplein 16 6229HN MAASTRICHT. The Netherlands.
20. Sef Fontane Pennock, Hugo Alberts, 3 Work Career Coaching Exercises. PositivePsychology.com B.V. Gandhiplein 16 6229HN MAASTRICHT. The Netherlands

Додаткова література:

1. Андрєєва Ярослава, Щотка Оксана. Адаптаційний потенціал персоналу організацій в корпоративних культурах різного типу. *Науковий журнал «Організаційна психологія. Економічна психологія»*. №1(25). Київ: 2022. С. 7-15.
2. Блінов Олег. Організаційні ресурси психологічної реабілітації військовослужбовців. *Науковий журнал «Організаційна психологія. Економічна психологія»*. №1(25). Київ: 2022. С. 16-22.
3. Винославська Олена, Кононець Марія. Психологічна безпека підприємця в умовах пандемічних обмежень. *Науковий журнал «Організаційна психологія. Економічна психологія»*. №1(25). Київ: 2022. С.33-41.
4. Карамушка Людмила, Креденцер Оксана, Терещенко Кіра, Лагодзінська Валентина, Івкін Володимир, Ковальчук Олександр. Особливості психічного здоров'я персоналу освітніх та наукових організацій в умовах війни. *Науковий журнал «Організаційна психологія. Економічна психологія»*. №1(25). Київ: 2022. С.62-74.
5. Мазай Л. Ю. Тренінгова програма актуалізації професійних внутрішніх ресурсів: навчально- методичний посібник. Вінниця: ФОП Добрянська О. Г., ТОВ «ДРУК- ПЛЮС», 2023. 152 с.
6. Frank J. Landy, Jeffrey M. Conte. *Work in the 21st century*. USA, John Wiley & Sons, Inc., 2004, 2007, 2010, 2013. 718 p.
7. Steven G. Rogelberg. *Encyclopedia of Industrial and Organizational Psychology*. USA, A SAGE Reference Publication, 2007. 1062 p.

Інформаційні ресурси:

1. Авторський курс проф. Оверчук Вікторії Анатоліївни «Психологія управління і психологія організацій»: <https://moodle.donnu.edu.ua/course/view.php?id=2431>
2. Курс «Кар'єра HR: ролі, компетенцій та виклики»: <https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/hr-career/>
3. Курс «Менеджмент»: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NGU+MANAGEMENT101+2018_T1
4. YouTube канал «Українська бізнес-лабораторія»: https://www.youtube.com/@Ukrainian_Business_Lab
5. YouTube канал «Комунікаційне агентство GOLUBi GROUP»: <https://www.youtube.com/@GOLUBiGROUP>
6. YouTube канал «ГО Інститут громадянської освіти та праці ICEL»: <https://www.youtube.com/@icel4663>
7. YouTube канал Андрія Шараєвського, у якому автор розповідає про успіх відомих компаній, а також технології сучасного маркетингу: <https://www.youtube.com/@Sharaievskyi>
8. PositivePsychology.com: <https://positivepsychology.com/>
9. Репозитарій ДонНУ імені Василя Стуса <https://r.donnu.edu.ua>

Викладач

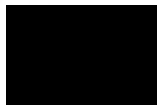
Лада МАЗАЙ

**В. о. завідувача кафедри
загальної та соціальної психології**

Наталія КОРОЛЬОВА

Гарант освітньої програми

Наталія ШЕЛЬ

**В. о. директора навчально-наукового
інституту психології**

Вікторія ОВЕРЧУК